

פרשת ויגש

אל תרגזו בדרך (מה, כד)

מסופר על הגאון מוהר"ר צבי הירש אורינשטיין זצ"ל אבד"ק לבוב, בברחו מק"ק בריסק בליטא, פגע בו תלמיד חכם אחד, ואמר לו: יאמר נא לי רבנו איזה פלפול כדרכו.

אמר לו הגאון הנ"ל: מצינו שאמר יוסף אל אחיו: אל תרגזו בדרך. ודרשינן: אל תתעסקו בדבר הלכה (רש"י)

וקשה: מדוע לא אמר יעקב אבינו לבניו שלא יתעסקו בהלכה בדרך (רק יוסף אמר להם)? ויש לתרץ ע"פ הגמ'. מגילה כח: ששם מסופר על שני אמוראים שפגשו את רבא ברחוב ושאלו אותו שאילה בדבר הלכה. תוך כדי דיבור התחיל לרדת גשם בחזקה. נכנסו לבית כנסת. (והרי אסור ליכנס לבית כנסת מחמת חום, שמש וכו') והסבירו שלא בגלל הגשם נכנסו אלא דשמעתתא בעיא צילותא (לימוד הלכה דורש ישוב הדעת).

וי"ל דבני יעקב כשהלכו מאת יעקב לשבור אוכל, הלא היו רעבים ולא היה ליבם עמם להתעסק בהלכה, לא כן כשחזרו ממצרים וامتחותיהם מלאים באוכל והוה בדיחא דעתייהו, לכן היה צורך להזהירם שלא יתעסקו בהלכה.

כמו כן גם אני (אמר רב אורינשטיין) בורח אני ורעב אני, ואין לבי איתי, יאמר לי כבודו איזה פלפול, כי שבע ודשן הנהו ...

מקור: דעת זקנים